



Джефри Арчър

Ендшпил

Корнилиъс Барингтън се поколеба преди да направи следващия ход. Отново се взря съсредоточено в дъската. Партията продължаваше вече два, че и повече часа, и той беше сигурен, че само след седем хода ще обяви мат.

Подозираше, че и противникът му го знае. Вдигна очи и се усмихна на Франк Винсънт, който беше не само най-добрият му приятел, но като семеен адвокат се бе утвърдил през годините и като най-мъдрият му съветник. Двамата имаха много допирни точки: възрастта – и двамата бяха прехвърлили шейсетте; произхода – и двамата бяха синове на средно заможни родители, хора с професии; и двамата бяха завършили едно и също училище и университет. Тук обаче сходствата свършваха. По природа Корнилиъс си беше луда глава, предприемчив авантюрист, натрупал цяло състояние покрай рудниците в Южна Африка и Бразилия. По професия Франк беше адвокат – предпазлив, колеблив в решенията, вторачен в подробностите. Корнилиъс и Франк бяха различни и като външност. Корнилиъс беше висок и едър, с прилична на грива побеляла коса, за която сигурно му завиждаха мнозина мъже, два пъти по-млади от него. Франк беше слабичък, среден на ръст и почти напълно плешив, ако не броим полукръга бели кичури. Корнилиъс беше вдовец след четирийсет години щастлив семеен живот. Франк беше заклет ерген.

Сред нещата, крепили толкова дълго приятелството им, беше отколешната им любов към шахмата. В четвъртък вечер Франк идваше у Корнилиъс в имението „Върбите“ и двамата играеха по една партия – силите им бяха равностойни и те често завършваха с пат. Срещата неизменно започваше с лека вечеря, по време на която приятелите си сипваха само по чаша вино – взимаха присърце шахматната партия, а после, вече след нея, се връщаха в хола, за да се почерпят с по чаша коняк и да изпушат по пура. Днес обаче Корнилиъс смяташе на наруши установения ред.

– Моите поздравления! – възкликна Франк и вдигна очи от шахматната дъска. – Този път ми разказа играта. Почти сигурен съм, че няма как да се измъкна.

Усмихна се, събори черния цар върху дъската, стана и се ръкува с най-добрия си приятел.

– Дай да идем в хола, да пийнем едно коняче и да изпушим по пура – предложи Корнилиъс така, сякаш не са го правили никога досега.

– Благодаря – отвърна Франк, после двамата излязоха от кабинета и тръгнаха бавно към хола.

Докато минаваше край портрета на сина си Даниъл, Корнилиъс

усети, че сърцето му се свива, както винаги през последните двайсет и три години. Ако единственият му син беше жив, той за нищо на света нямаше да продаде компанията.

Двамата мъже влязоха в просторния хол, където ги посрещна веселият огън, пукащ в камината – малко след като бе раздигнала съдовете от вечерята, икономката Полин бе дошла и го беше запалила. Тя също вярваше в добродетелите на строго установения ред, ала и нейният живот щеше да се преобърне с главата надолу.

– Можех да те притисна още преди няколко хода – подхвана Корнилиъс, – ако не ме беше изненадал и не ми беше взел коня. Трябваше да го предвидя – добави той и отиде при бюфета.

Върху сребърния поднос бяха сложени две големи чаши коняк и две пури „Монте Карло“. Корнилиъс взе ножчето за пури и го подаде на приятеля си, сетне драсна клечка кибрит, наведе се напред и загледа как Франк изпуска тютюневия дим, докато накрая се увери, че е запалил пурата. След това запали и своята пура и се отпусна на любимото си място край огъня.

Франк вдигна чашата.

– Игра добре, не може да ти се отрече, Корнилиъс – каза и се поклати лекичко, макар че домакинът пръв щеше да признае как в резултата през годините гостът все пак го води с мъничко.

Корнилиъс остави Франк да всмукне още няколко пъти от дима – защо още сега да му съсипва вечерта? Не бързаше за никъде. Така де, вече от няколко седмици се готвеше за този миг и не искаше да споделя с най-добрия си приятел тайната, докато всичко не си дойде по местата.

Известно време и двамата мълчаха, щастливи, че са заедно. Накрая Корнилиъс остави коняка на масичката отстрани и подхвана:

– Приятели сме, кажи-речи, от петдесет години, Франк. Не по-маловажно е, че като мой юридически съветник се показа и прозорлив адвокат. Всъщност след преждевременната кончина на Милисънт няма човек, на когото да разчитам повече, отколкото на теб.

Франк продължи да си пуши пурата, без да прекъсва своя приятел. От изражението на Корнилиъс бе разбрал, че комплиментът не е нищо повече от гамбит. Подозираше, че ще мине доста време, докато Корнилиъс разкрие следващия си ход.

– Когато преди трийсетина години създадох фирмата, тъкмо ти поех регистрацията и всички правни въпроси. Съмнявам се, че оттогава, та до ден-днешен съм подписал документ, който първо да не е минал през

писалището ти, а това безспорно допринесе изключително много за успеха ми.

– Твърде великодушно от твоя страна – отбеляза Франк и отпи по-редната глътка коняк, – но няма какво да си кривя душата, тъкмо благодарение на новаторското ти мислене и предприемачески дух фирмата крепнеше все повече през годините – дарове, с които боговете са благоволили да те удостоят, докато аз няхах друг избор, освен да си остана писарушка.

– Винаги си подценявал, Франк, приноса си за успеха на фирмата, аз обаче не се съмнявам в ролята, която си играл през годините.

– Хайде, изплюй камъчето! Накъде биеш? – подсмихна се Франк.

– Търпение, приятелю! – отвърна домакинът. – Остават ми още няколко хода и чак тогава ще разкрия капана, който съм заложил. – Облегна се и всмукна дълбоко от тютюневия дим. – Както знаеш, когато преди около четири години продадох фирмата, мислех за пръв път от доста време да понамаля темпото. Бях обещал на Мили да я заведа на дълго пътешествие из Индия и Далечния изток... – Той замълча. – Но не ни е било писано.

Франк кимна състрадателно.

– Покрай кончината ѝ си спомних, че и аз съм смъртен и може би не ми остава много.

– Я не се занасяй, приятелю – спря го Франк. – Имаш още доста години пред себе си.

– Може би си прав – рече Корнилиъс, – въпреки че, колкото и да е странно, точно ти ме накара да се замисля не на шега за бъдещето.

– Аз ли? – възкликна Франк и го изгледа озадачено.

– Да, ти. Толкова ли не помниш как преди няколко седмици, докато седеше на същия фотьойл, ме посъветва, че е крайно време да напиша ново завещание?

– Да, помня – потвърди Франк, – но го направих само защото със сегашното завещание оставях всичко на Мили.

– Знам, знам – каза Корнилиъс. – Въпреки това ме накара да се замисля. И досега ставам в шест сутринта и понеже вече нямам фирма, където да ходя на работа, доста часове мисля за свои си неща и умувам как да разпределя имуществото си. – Той пак си дръпна от пурата и продължи: – През последния месец си мисля за хората около мен: роднини, приятели, познати, служители, и за тяхното отношение, и покрай това взех да се питам дали ще проявяват същата преданост, внимание и вяроност, ако бях не милионер, а грохнал старец без пукнат грош в джоба.

– Имам чувството, че съм в шах – засмя се Франк.

– Не, не, приятелю – успокой то Корнилиъс. – Нямах причини за такива съмнения. В противен случай нямаше да си изплаквам душата пред теб.

– Не мислиш ли, че си донякъде несправедлив към най-близките си хора, да не говорим пък...

– Сигурно си прав, но не искам да оставям тези неща на случайността. Ето защо реших да разбера истината – няма да се задоволя с догадки. – Домакинът отново млъкна, за да всмукне от пурата, и продължи: – Прощавай, но ще ме изтърпиш, докато ти изложи плана си – дай да не се залъгваме, без твоето съдействие е невъзможно да го осъществя и да заложа капана. Но първо разреши да ти наляя още малко коняк. – Корнилиъс се изправи, взе чашата на приятеля си и отиде при бюфета. – Та както ти казах – допълни той, след като подаде на Франк пълната чаша, – напоследък се питам как ли хората около мен ще се държат, ако нямах и пукнат грош, и стигнах до заключението, че съществува само един начин да разбера.

Франк отпи юнашка глътка от коняка и попита:

– Какво си намислил? Да инсценираш самоубийство ли?

– Е, няма да стигаме чак до такива крайности – успокой го Корнилиъс. – Но нещо от тоя десен, защото... – Той замълча отново. – Защото смятам да обявя, че съм се разорил.

Взря се през валмата пушек с надеждата да види как приятелят му е посрещнал тези думи. Ала както толкова често досега, лицето на възрастния адвокат си остана непроницаемо – не на последно място, защото знаеше, че макар и Корнилиъс да е направил дързък ход, партията предстои тепърва.

Премести колебливо една от пешките напред.

– И как възнамеряваш да го направиш? – попита Франк.

– Искам утре сутрин да пратиш писма на петимата души, които имат най-големи претенции към имуществото ми: на брат ми Хю, на жена му Елизабет, на сина им Тимоти, на сестра ми Маргарет и накрая на икономката Полин.

– И какво ще е съдържанието на писмата? – поинтересува се Франк, като се постара да прикрие изумлението си.

– Ще им обясниш, че заради неразумно вложение, което съм направил малко след смъртта на жена си, съм задлъжнял до гуша. И че, ако не ми помогнат, нищо чудно да се разоря.

– Ама... – понечи да възрази Франк.

Корнелиъс вдигна ръка.

– Изслушай ме, де – примоли се той, – защото ролята ти в тази игра може да се окаже решаваща. След като ги убедиш, че занапред не могат да очакват нищо от мен, смятам да премина към втория етап от плана, от който веднъж завинаги ще се разбере кой им е мил – аз или богатството ми.

– Вече не ме свърта да разбере какво си наумил – подкани Франк.

Корнелиъс завъртя коняка в чашата, докато се съсредоточи.

– Знаеш не по-зле от мен, че всеки от петимата, които изброих, ми е искал по едно или друго време пари назаем. Никога не съм взимал разписки, понеже съм смятал, че е въпрос на доверие да ми върнат парите. Дългът се състои от стоте хиляди лири стерлинги, които съм дал на брат си Хю, за да купи магазина – а той, доколкото знам, носи добра печалба, плюс петстотинте лири, които икономката Полин ми поиска, за да си платяла поредната вноска за колата, купена на старо. Дори младият Тимоти ми се примоли за хиляда лири – да си покриел студентския заем. Сега вече напредва в избраното поприще и едва ли ще се затрудни и той, пък и другите, ако ги помоля да се разплатим.

– А втората проверка каква ще е? – не се стърпя Франк.

– След смъртта на Мили всеки от тях ми е вършил дребни услуги, които, както са ме уверявали, не са ги обременявали. Смятам да проверя дали са готови да направят същото и за един старец без пари.

– Но как ще разбереш... – подхвана Франк.

– Почакай малко и ще видиш. При всички положения има и трета проверка, която ще изясни окончателно нещата.

Франк се взря в своя приятел.

– Има ли смисъл да се опитвам да те убеждавам да се откажеш от тези налудничави хрумвания? – попита той.

– Не, няма – отсече без колебание Корнелиъс. – Решил съм да го сторя, макар и да признавам, че без твоето съдействие не мога нито да направя първия ход, нито да доведе нещата до успешен край.

– Ако наистина държиш да го направя, Корнелиъс, ще изпълня, както винаги досега, заръките ти до последната буква. Този път обаче има едно условие.

– И какво е то? – попита Корнелиъс.

– Няма да ти взимам пари, та ако някой се поинтересува, да докажа, че не съм се облагодетелствал от приумиците ти.

– Но...

– Никакви „но“, драги ми приятелю. Спечелих добре от дяловете

си, когато продаде фирмата. Разгледай го като жалък опит да ти се отблагодаря.

Корнилиъс се усмихна.

– Не ти, а аз трябва да съм ти признателен и си давам сметка колко много си допринесъл през годините за фирмата. Наистина си верен приятел и ей, Богу, сякаш да завещаеш всичко на теб, ако не беше ерген и не бях сигурен, че няма да промениш и на йота живота си.

– Не, благодаря, няма нужда – засмя се Франк. – И да го завещаеш, ще се види принуден да приложи същия номер, както ти сега, само че с различни персонажи. – Той замълча. – Казвай сега, какъв е първият ти ход.

Домакинът стана от фотьойла.

– Утре ще изпратиш писмата, с които ще уведомиш петимата, че съм пред фалит, затова моля всички дългове да ми бъдат върнати до последното пени, и то незабавно.

Франк бе започнал да си води бележки в тефтерчето, което винаги носеше у себе си. След двайсет минути вече беше записал и последните напътствия на своя приятел – прибра бележника във вътрешния джоб на самото, изпи на един дъх коняка и угаси пурата.

Когато Корнилиъс стана, за да го изпрати до вратата, адвокатът попита:

– Каква все пак ще бъде третата проверка, която според теб ще изясни окончателно нещата?

Възрастният мъж заслуша внимателно как Корнилиъс му излага хрумването си – толкова гениално, та Франк си тръгна с усещането, че всички жертви няма да имат друг избор, освен да покажат истинския си облик.

Първият човек, който се обади на Корнилиъс в събота сутринта, беше брат му Хю. Очевидно бе отворил писмото на Франк преди броени минути. Корнилиъс остана с впечатлението, че още някой слуша разговора.

– Току-що получих писмото от адвокатата ти – под хвана Хю, – направо не мога да повярвам. Много те моля, кажи ми, че е станала някаква ужасна грешка.

– Опасявам се, че грешка няма – завайка се Корнилиъс. – Де да имаше!

– Хубава работа! Бива ли прозорлив човек като теб да допусне

подобно нещо!

– Отдай го на годинките – отвърна. – Няколко седмици след смъртта на Мили ме убедиха да вложа крупна сума в търговско дружество, доставящо на руснаците минно оборудване. Всички сме чели, че там имало неизчерпаеми залежи от нефт, стига да успееш да се добереш до тях, и бях убеден, че ще си върна парите с лихвата. Миналия петък секретарката на фирмата ми съобщи, че са изпаднали в неплатежоспособност.

– И таз добра! Все пак, надявам се, не си вложил всичките си пари в едно-единствено дружество, нали? – възкликна още по-изумен Хю.

– Отпърво не, разбира се – поясни Корнилиъс, – после обаче се хванах на въдицата – приплакаха ми, че им трябвали още свежи пари в брой. Накрая си мислех, че ща не ща, трябва да влагам още и още, ако искам да си върна първоначалните инвестиции.

– Но дружеството сигурно има дълготрайни активи, с които да си покриеш загубите. Ами минното оборудване?

– Ръждясва някъде из Централна Русия, а досега не съм видял и напръстник нефт.

– Защо не си се измъкнал още когато си усетил накъде духа вятърът? – попита Хю.

– Предполагам, от гордост. Не исках да си призная, че съм заложил на бита карта, и си въобразявах, че в крайна сметка ще си върна парите.

– Но все ще те обезщетят някак, нали? – съвсем се отчая Хю.

– Няма да ми дадат и пени – отвърна Корнилиъс. – Не ми е по джобта дори да се кача на самолета и да отида в Русия, за да видя на място как стоят нещата.

– Колко време ти дадоха?

– Вече са завели иск за несъстоятелност и дали ще отърва кожата, зависи само от това колко пари ще успее да събере за толкова кратко време. – Той замълча. – Неприятно ми е да ти го напомням, Хю, но сигурно се сещаш, че преди известно време ти дадох назаем сто хиляди лири стерлинги. Надявах се, че...

– Да де, но знаеш, че магазинът глътна парите до последното пени, напоследък и продажбите на Хай Стрийт падат, точно сега надали ще събере повече от неколкостотин лири.

На Корнилиъс му се стори, че чува как някой шушука отстрани: „Точно така, най-много неколкостотин лири.“

– Да, знам, и на теб не ти е лесно – съгласи се Корнилиъс. – Но ще ти бъде признателен, колкото и малка да е помощта. Щом решиш с

колко можеш да ми послужиш... – Той замълча отново. – Трябва, разбира се, да се посъветваш и с Елизабет колко пари сте в състояние да заделите. Изпрати чека направо в кантората на Франк Винсънт. Оставил съм го той да се оправя с тая каша.

– Накрая, и да загубиш, и да спечелиш, адвокатите си прибират своето.

– Не говори така – спря го брат му, – в този случай Франк се отказа от хонорар. И понеже така и така си на телефона, Хю, какво става с майсторите, които щеше да ми пратиш в края на седмицата, за да посетят кухнята? Сега е още по-важно да приключат час по-скоро, защото ще обявя къщата за продан и с обновената кухня ще ѝ взема по-добра цена. Сигурен съм, ще ми влезеш в положението.

– Ще видя какво мога да направя – отвърна Хю, но нищо чудно да се наложи да пратя майсторите на друг обект. Напоследък не можем да вдигнем глава от работа.

– Виж ти! Нали току-що каза, че си закъсал за пари? – едвам сподави Корнилиъс напушилия го смях.

– Точно така – изпелтечи припряно брат му. – Имах предвид, че трябва да работим извънредно, ако искаме да се закрепим на повърхността.

– Ясно – рече Корнилиъс. – И все пак съм сигурен, че ще направиш всичко по силите си, за да ми помогнеш. Вече знаеш, че съм загазил не на шага.

Затвори и се подсмихна.

Следващата жертва, решила да провери какво става, не си направи труда да му звъни по телефона и след няколко минути цъфна на входната врата и не свали пръст от звънеца, докато Корнилиъс не отвори.

– Къде е Полин? – бе първото, което попита Маргарет, щом видя брат си. Той я изгледа – тази сутрин беше попрекалила с грима.

– Опасявам се, че се наложи да я уволня – поясни Корнилиъс и се наведе да целуне сестра си. – Ищците не гледат с добро око на хора, които не могат да се разплатят с кредиторите, а си позволяват да държат лична прислуга. Много мило, Маргарет, че дойде толкова бързо, когато съм изпаднал в беда, но ако се надяваш да пийнеш чай, ще се наложи да си го правиш сама.

– Не съм дошла да пия чай и подозирам, че ти, Корнилиъс, го знаеш прекрасно. Я кажи как така си профукал цялото си състояние? – Още

преди брат ѝ да е успял да издекламира някоя и друга реплика от добре отретепирания сценарий, жената добави: – Не се и съмнявам, че ще се наложи да продадеш къщата. Откакто Мили умря, винаги съм казвала, че и бездруго е прекалено голяма за теб. Винаги можеш да си намериш в селото къща като за сам човек.

– Подобни решения вече не са в моята власт – отбеляза Корнилиъс уж сломен.

– И таз добра, не били в неговата власт! И защо така? – нахвърли му се Маргарет.

– Ищците вече са наложили запор върху къщата и всичко в нея. Ако искам да избегна фалита, нека се надяваме, че някой ще я купи на цена, по-висока, отколкото ѝ дават посредниците от агенцията за недвижими имоти.

– Нима ми казваш, че не ти е останало нищо?

– По-малко и от нищо, ако трябва да бъде точен – въздъхна Корнилиъс. – Щом ме изпъдят от „Върбите“, и аз не знам къде да отида – проплака той. Надявах се да не си се отказала от любезното предложение да дойда да живея при теб, което ми направи на погребението на Мили.

Маргарет се завъртя и брат ѝ не успя да види изражението на лицето ѝ.

– Точно сега не е удобно – отсече тя, без да дава повече обяснения. – Пък и Хю и Елизабет имат в къщата си много повече свободни стаи, отколкото аз – в моята.

– Вярно си е – съгласи се Корнилиъс и се прокашля. – Ами скромният заем, който ти дадох миналата година, Маргарет... Прощавай, че го правя на въпрос, но...

– Малкото пари, с които разполагам, са вложени много предпазливо и според борсовите посредници тъкмо сега не е време да продавам акции.

– Вече двайсет години всеки месец ти давам пари, все си заделила нещичко.

– Нищо не съм заделила – тросна се Маргарет. И разбери веднъж завинаги – това, че съм ти сестра, ме задължава да поддържам определен стандарт на живот, а сега, щом вече не мога да разчитам на парите, които ми превеждаше, трябва да съм още по-предпазлива с оскъдните доходи, които имам.

– Така си е, драга – подкрепи я Корнилиъс. – Но стига да ти е възможно, с каквато и сума да ми помогнеш, дори с малка...

– Трябва да тръгвам – погледна тя часовника си. – И бездруго заради теб вече закъснах за фризьора.

– Още една малка молба, драга, и после ще си тръгнеш – не мирясваше Корнилиъс. – Досега винаги си била любезна да ме хвърляш до града, ако ти е било на път...

– Откога ти повтарям, Корнилиъс, че трябва да си извадиш книжка. Ако го беше направил, нямаше да очакваш всички да са ти на разположение по двайсет и четири часа в денонощието. Ще помисля какво мога да направя – добави Маргарет, докато брат ѝ отваряше вратата.

– Странно, изобщо не помня да си ми казвала такова нещо. Може пък паметта вече да ме подвежда – подметна Корнилиъс, докато вървеше след сестра си към автомобила. Усмихна се. – Нова количка, а? – попита невинно.

– Ами да – вкисна се съвсем Маргарет.

Брат ѝ отвори вратата на колата. Стори му се, че сестра му е поруменяла. Подсмихна се отново, докато гледаше как тя се отдалечава. От минута на минута научаваше нови и нови неща за своите роднини.

Върна се бавно в къщата и пак отиде в кабинета. Затвори вратата, вдигна слушалка и набра номера в кантората на Франк.

– „Винсънт, Елуд и Хафън“ – каза делово секретарката.

– Господин Винсънт, ако обичате.

– Кой го търси?

– Корнилиъс Барингтън.

– Нека проверя дали е свободен, господин Барингтън.

„Браво на Франк“ – помисли той. Адвокатът очевидно беше убедил дори секретарката, че слуховете са верни, понеже досега тя неизменно бе отговаряла с: „Ще ви свържа веднага, уважаеми господине.“

– Добро утро, Корнилиъс – каза Франк. – Току-що разговарях по телефона с брат ти Хю. От сутринта ми е звънил цели два пъти.

– И какво иска? – попита Корнилиъс.

– Да съм му обяснял най-подробно всичко, а също да съм му казал какви са непосредствените му задължения.

– Чудесно. И така, мога ли да се надявам в близко бъдеще да получа чек за сто хиляди лири стерлинги?

– Съмнявам се – отвърна адвокатът. – Доколкото разбрах от тона му, не се кани да ти връща парите, но ще ти съобщя, ако ми се обади пак.

– Разчитам на теб, Франк.

– Както чувам, се забавляваш на воля.

– И още как! – потвърди приятелят му. – Жалко само, че Мили не е с мен – да се позабавлява и тя.

– Знаеш не по-зле от мен какво щеше да ти каже.

– Не, не знам, но имам чувството, че ще ми обясниш.

– Щеше да ти каже, че си дърт негодник.

– И както винаги, щеше да е права – призна си през смях Корнилиъс. – Дочуване, Франк.

Тъкмо затвори и на вратата се почука.

– Влез – провикна се той, озадачен кой ли пък е сега.

Вратата се отвори и в кабинета влезе икономката – носеше поднос с чаша чай и чиния с резени маслен сладкиш. Както винаги, беше спретнатата и чиста, с пригладена коса, от която не стърчеше и косъмче – по нищо не личеше да е притеснена. Първата мисъл на Корнилиъс беше, че Полин явно още не е получила писмото на Франк.

– Днес сутринта да си получавала, Полин, писмо от адвокатата ми? – попита я, след като тя остави подноса върху писалището.

– Да, получих, уважаеми господине – отвърна икономката, – ще продам възможно най-скоро колата, за да ви върна петстотинте лири стерлинги. – Полин замълча, сетне погледна Корнилиъс право в очите. – Но се питах, господине, дали...

– Дали какво, Полин?

– Дали не е възможно да ви поработя безплатно, вместо да ви давам парите? Колата ми трябва, за да прибирам момичетата от училище.

За пръв път, откакто бе подхванал тази игра, Корнилиъс изпита угризения на съвестта. Знаеше обаче, че ако изпълни молбата на Полин, все някой ще разбере и всичко ще отиде на вятъра.

– Съжалявам много, Полин, но нямам избор.

– Точно това пише в писмото и адвокатът – рече Полин, както си играеше с късчета хартия в джоба на престилката. – Но аз им нямам вяра на адвокатите.

От тези думи Корнилиъс се почувства още по-виновен: не познаваше човек, на когото да може да вярва така, както на Франк Винсът.

– Е, ще тръгвам, господине, а надвечер ще намина да поразтребя. Възможно ли е, господине?...

– Дали е възможно ли? – ахна Корнилиъс.

– Възможно ли е да ми дадете препоръка? Човек на моите години трудничко ще си намери работа.

– Ще ти дам препоръка, с каквата ще те вземат и в Бъкингамския дворец – възкликна той.

Веднага седна зад писалището и написа хвалебствена препоръка за работата на Полин Крофт през последните двайсетина, че и повече години. Прочете я от начало до край и ѝ я подаде.

– Благодаря ти, Полин – рече ѝ, – за всичко, което си направила за Даниъл, Мили и най-вече за мен.

– Беше удоволствие, господине – отвърна икономката.

След като тя излезе и затвори вратата, Корнилиъс се запита дали водата понякога все пак не става кръв.

Отново седна зад бюрото и си записа някои от нещата, случили се сутринта. После слезе в кухнята и видя, че икономката му е приготвила салатата.

Хапна надве-натри и реши да отиде с автобуса до града – ново изживяване. Доста дълго се лута, докато намери автобусната спирка, а когато я откри и поиска да си купи билет, се оказа, че нямали да му върнат от дваiset лири.

Слезе в центъра на града и първият човек, при когото се отби, бе местният посредник на недвижими имоти – той като че ли не се изненада, че го вижда. Корнилиъс с радост се увери, че мълвата за финансовия му крах очевидно се разпространява светкавично.

– Утре сутрин, господин Барингтън, ще пратя някого във „Върбите“, да измери квадратурата и да направи снимки – обеща младежът, след като стана иззад писалището. – Разрешавате ли да сложим в градината табела, че къщата се продава?

– Разбира се – отвърна Корнилиъс, без да се двоуми, и едвам се съдържа да не добави: „Колкото по-голяма, толкова по-добре.“

Сбогува се с посредника, повървя малко по улицата и отскочи до фирмата за хамалски услуги. Попита друг младеж дали е възможно да изнесат цялата покъщнина от дома му.

– Къде искате да я закараме, господине?

– В хранилището на „Ботс“ на Хай Стрийт – отговори Корнилиъс.

– Няма проблем, господине – увери го младежът и взе от бюрото дебел кочан.

След като Корнилиъс попълни формуляра в три екземпляра, момчето подкани:

– Подпишете се ето тук, господине – сочейки долния край на листа. После добави малко притеснено: – Трябва да оставите капаро сто лири стерлинги.

– Ама, разбира се – възкликна Корнилиъс и извади чековата си книжка.

– Извинявайте, господине, но трябва да платите в брой – изшушука младежът, сякаш съобщаваше някаква тайна.

Корнилиъс се подсмихна. От трийсет години не му се беше случвало да не приемат издаден от него чек.

– Утре пак ще намина – рече той.

Докато се връщаше към автобусната спирка, надзърна през витрината на железарията на брат си – не личеше служителите да се скъсват от работа.

Прибра се в къщата си във „Върбите“, влезе пак в кабинета си и записа какво се е случило следобед.

Вечерта, докато се качваше по стълбите към спалнята, си помисли, че това вероятно е първият следобед от години, когато никой не се е обаждал да го пита как е. Спа непробудно.

На другата зран слезе долу, отиде да прибере от изтривалката пред входната врата пощата и влезе в кухнята. Докато си ядеше овесените ядки, прегледа писмата. Беше чувал навремето, че ако някой е на път да се разори, пощенската му кутия се задръствала с пликове с клеймото на най-различни държавни служби и службици, а също на собственици на магазини и на фирмички, които бързали да си приберат парите, докато някой друг не бъде обявен за предпочитан кредитор. Тази сутрин нямаше такива пликове, защото, още преди да поеме по този опасен път, Корнилиъс се бе погрижил да си уреди сметките. Сред рекламите и диплянците имаше само един плик с лондонско клеймо. Оказа се, че е писмо от племенника на Корнилиъс – Тимоти, в което той казваше, че му било ужасно неприятно, задето чичо му е изпаднал в беда, и макар напоследък да не идвал често в Чъдли, щял да направи всичко възможно в края на седмицата да отскочи до Шропшир и да намине да го види. Писмото бе съвсем кратко, въпреки това Корнилиъс не пропусна да отбележи, че Тимоти е първият близък роднина, проявил някакво състрадание.

На вратата се позвъни, той остави писмото върху масата в кухнята и отиде в антрето. Отвори входната врата и кого да види: Елизабет, братовата му жена. Беше пребледняла, върху лицето ѝ се четяха притеснение и умора, явно предната нощ не беше мигнала. Още щом влезе в къщата, Елизабет тръгна да обикаля от стая на стая сякаш за да се убеди, че всичко си е на място – изглежда ѝ беше трудно да преглътне писмото на адвоката. Но и да имаше някакви съмнения, те се разсеяха, когато

след няколко минути на прага застана местният посредник за недвижими имоти, стиснал в ръка метър, с него беше дошъл и фотограф.

– Ако Хю е в състояние да ми върне поне част от стотите хиляди лири, които му дадох назаем, това ще ми помогне изключително много – подвикна Корнилиъс след снаха си, която продължаваше да обикаля из къщата.

Мина доста време, докато тя отговори, макар че очевидно бе обмисляла цяла нощ какво да каже.

– Не е толкова лесно – изпелтечи накрая. – Както знаеш, заемът беше теглен от фирмата, а акциите в нея са разпределени между доста хора.

Корнилиъс ги познаваше всичките – общо трима на брой.

– Дали не е време вие с Хю да продадете част от акциите си?

– И след всичките тия години на неуморен труд да пуснем във фирмата чужд човек? И дума да не става! Хю се допита до господин Винсънт какви са правните последици и той потвърди, че законът не ни задължава да си продаваме акциите.

– А да сте се замисляли случайно, че имате и морални задължения? – не се стърпя Корнилиъс и погледна снаха си право в лицето.

– Бива ли да говориш така, Корнилиъс! – подвикна жената и извърна очи. – Разорил си се, защото ти, а не ние, си се държал безотговорно. Не очакваш брат ти да заложи на карта всичко, което е спечелил с честен труд през годините, и да обрече семейството си на същите беди, които си си навлякъл ти?

Чак сега Корнилиъс разбра защо снаха му е била предната нощ. Не просто се бе вживяла в ролята на говорителка на Хю – всъщност именно тя, а не брат му командваше парада. Открай време бе по-властната от двамата, държеше Хю под чехъл и Корнилиъс се съмняваше, че ще види брат си, докато те двамата с Елизабет не се разберат.

– Но ако можем да помогнем по друг начин... – подхвана вече по-благо жената и отпусна ръка върху красивата варакосана масичка.

– Понеже отвори дума за това – отвърна Корнилиъс, – след половин месец обявявам къщата за продан и ще се наложи да...

– Толкова скоро? – ахна снаха му. – Ами покъщнината? Какво ще стане с нея?

– Принуден съм да разпродам и покъщнината, за да си покрия дълговете. Но както ти казах...

– Хю винаги е харесвал много тази масичка.

– „Луи XIV“ – подметна нехайно зет й.

– Колко ли струва? – взе да умува на глас Елизабет, но така, сякаш изобщо не я интересува.

– Нямам представа – каза Корнилиъс. – Ако не ме лъже паметта, броих за нея шейсет хиляди лири, но това беше преди десетина години.

– Ами шахматната дъска? – полюбопитства Елизабет и взе една от фигурите.

– Евтиния – уточни зет й. – Такива с лопата да ги ринеш по арабските тържища. Вървят по стотина-двеста лири бройката.

– Виж ти! Пък аз си мислех... – Жената се подвоуми и сложи фигурата не на мястото й. – Е, да вървя – рече така, сякаш е изпълнила задачата си. – Да не забравяме, че ме чака работа.

Корнилиъс тръгна да я изпрати по дългия коридор до входната врата. Елизабет мина покрай портрета на своя племенник Даниъл. Досега задължително бе спирала под него, за да простене колко й било мъчно за момчето.

– Мислех си... – подхвана пак Корнилиъс, щом излязоха в антрето.

– Какво? – попита снаха му.

– До две-три седмици трябва да се изнеса оттук, та се надявах да ме подслоните. Временно де, докато си намеря жилище, което да ми е по джоба.

– Жалко, че ме молиш точно сега, а не преди една седмица – каза Елизабет, без дори да трепне. – За беда тъкмо се съгласих да взема при нас майка ми – единствената свободна стая, която остава, е на Тимоти, а той обикновено се прибира за събота и неделя.

– Бре, бре, бре! – затюхка се Корнилиъс.

– Ами старинният стенен часовник? – попита снаха му, която продължаваше да се държи така, сякаш е тръгнала на пазар.

– От времето на кралица Виктория е, купих го от имението на граф Бют.

– Не, за друго те питах. Колко струва?

– Колкото платят – отвърна зет й вече при входната врата.

– Ако имаш нужда от помощ, на всяка цена ми кажи, чу ли, Корнилиъс.

– Много мило от твоя страна, Елизабет – отвърна той и отвори вратата.

Отпред се виждаше посредникът от агенцията за недвижими имоти, който забиваше в земята кол с табелата „ПРОДАВА СЕ“.

Подсмихна се – това бе единственото нещо тая сутрин, накарало снаха му да поспре.

В четвъртък вечер Франк Винсът дойде с бутилка коняк и две пици.

– Ако знаех, че заради цялата тая дандания ще се разделиш с Полин, за нищо на света нямаше да се съглася да ти помагам – подметна адвокатът, докато отхапваше от притоплената в микровълновата печка пица. – Как се оправяш без нея?

– Общо взето, зле – призна си Корнилиъс, – въпреки че тя и сега минава за час-два всяка вечер. И добре, че идва, инак къщата щеше да е заприличала на кочина. Всъщност, като се замисля, направо не проумявам как се оправяш ти.

– Като всеки ерген и аз от ранна възраст съм се научил да оцелявам сам – каза Франк. – Хайде, стига с тия празни приказки, дай да се върнем на играта.

– На коя игра? – ухили се дяволито домакинът.

– На шаха – отвърна адвокатът. – Колкото до другата ти игра, за тая седмица ѝ се нагледах достатъчно.

– Да идем тогава в библиотеката.

Франк беше изненадан от началните ходове на своя добър приятел – никога досега не го беше виждал толкова дързък. Повече от час двамата не казаха и дума, почти през цялото време Франк се мъчеше как ли не да си опази царицата.

– Това сигурно е последната партия, която играем с този шах – подметна натъжен Корнилиъс.

– Не се притеснявай за това – опита се да го успокои Франк. – Ще ти разрешат да задържиш някои от личните си вещи, винаги го правят.

– А, едва ли, ако въпросната вещ струва четвърт милион – възрази домакинът.

– И през ум не ми е минавало, че шахът е толкова скъп – вдигна очи Франк.

– Не си вещоман, не се интересуваш от такива делнични неща. Все пак знай, че шахът е образец на персийското изкуство от XVI век и щом бъде обявен за продажба чрез търг, мнозина ще проявят интерес.

– Мен ако питаш, вече разбра каквото искаше да разбере – каза адвокатът. – За какво ти е да продължаваш? Нищо чудно да загубиш неща, които са ти скъпи и на които държиш.

– Искам да знам цялата истина.

Франк въздъхна тежко, извърна очи към шахматната дъска и

премести коня.

– Мат – оповести той. – Да ти е за обица. Друг път не се разсейвай.

В петък Корнилиъс прекара почти цялата сутрин при директора на „Ботс и сие“ – местната фирма за търгове с произведения на изкуството и мебели. Господин Ботс вече се бе съгласил да проведе търга след половин месец. Току натякваше, че предпочитал да разполага с повече време, за да подготви каталога и да го разпрати, тъй като мнозина щели да проявят интерес към разпродажбата на такава великолепна сбирка, но поне прояви състрадание и влезе в положението на господин Барнингтън. През годините се беше оказало, че лондонският „Лойдс“, данък „Наследство“ и надвисналият фалит са най-добрите приятели на всеки, занимаващ се с търгове.

– Бихме искали да докарате час по-скоро всички вещи в нашето хранилище – натърти господин Ботс, – та да имаме време да подготвим каталога и да предоставим на клиентите възможността да разгледат в три последователни дни всичко, което ще бъде обявено за продан.

Корнилиъс кимна.

Шефът на фирмата препоръча и клиентът му да пусне следващата сряда обява върху цяла страница в „Чъдли Адвъртайзър“, където да опише всички неща, включени в търга – така и онези, които не получат каталога по пощата, ще могат да се запознаят с тях.

Няколко минути преди дванайсет Корнилиъс се раздели с господин Ботс и на път за автобусната спирка се отби във фирмата за хамалски услуги. Даде на младежа зад щанда сто лири стерлинги на банкноти от десет и пет лири, оставяйки впечатлението, че ги е събирал няколко дни.

Докато чакаше автобуса, му направи впечатление, че малцина си правят труда да го поздравят, камо ли пък да прекосят улицата, за да го попитат как е.

На другия ден двайсетина мъжаги започнаха да сноват с три камиона между „Върбите“ и хранилището на фирмата за провеждане на търгове на Хай Стрийт: товареха и разтоварваха покъщината на Корнилиъс. Чак надвечер изнесоха от дома му и последната вещ.

Докато обикаляше из празните стаи, той с изненада си помисли, че с едно-две изключения няма да му е мъчно за онова, което е притежавал в този живот. Затвори се в спалнята – единствената стая, където още имаше мебели, и продължи да чете романчето, което Елизабет му бе препоръчала преди мнимото разорение.

На другата сутрин му се обади само един човек – племенникът му Тимоти, който каза, че си е дошъл за края на седмицата, и попита дали чичо му Корнилиъс има време да се видят.

– Времето е единственото нещо, което все още имам в изобилие – отвърна по-възрастният мъж.

– Тогава дали да не намина днес следобед? – каза Тимоти. – Да речем, към четири?

– Прощавай, не мога да ти предложа чай – подхвана Корнилиъс, – днес сутринта ми свърши и последното пакетче, а другата седмица сигурно ще се изнеса...

– Няма нищо – отвърна младежът, който не успя да прикрие тъгата си при вида на къщата, опразнена от всичките вещи на чичо му.

– Дай да се качим в спалнята. Това е единствената стая, в която има покъщнина, но след седмица ще изнесат и нея.

– Не знаех, че ще вземат всичко до шушка. До портрета на Даниъл – пророни Тимоти, докато минаваше край по-светлото правоъгълно петно върху стената.

– И шаха – въздъхна Корнилиъс. – Но не мога да се оплача. Добре си поживях.

Тръгна нагоре по стълбите за спалнята. Разположи се на единствения стол, а племенникът му приседна на крайчеца на леглото. Корнилиъс се взря Тимоти. Беше пораснал, бе станал прекрасен младеж. С открито лице и ясни кафяви очи, от които дори някой още да не знаеше, веднага разбираше, че е осиновено дете. Беше на двайсет и седем-двайсет и осем години, горе-долу на същата възраст, на която щеше да бъде и Даниъл, ако още беше жив. Корнилиъс открай време имаше слабост към своя племенник и смяташе, че обичта е споделена. Дали нямаше да се разочарова и тук?

Тимоти беше притеснен, току местеше крака.

– Както знаеш, чичо Корнилиъс – поде той, понавел глава, – получих писмото от господин Винсънт и реших, че съм длъжен да дойда и да ти обясня – точно сега просто не разполагам с хиляда лири и не мога да ти върна дълга.

Корнилиъс наистина бе разочарован. Беше се надявал, че поне някой от семейството...

– И все пак – продължи младежът, след като извади от вътрешния джоб на якето дълъг тънък плик, татко ми подари за двайсет и първия рожден ден акции, които съставляват едно на сто от фирмата. Според мен струват най-малко хиляда лири, та се питах дали няма да се

съгласиш да вземеш тях в замяна на парите, които ти дължа... Докато успее да ги откупуя отново, де.

Корнилиъс се почувства гузен, че дори за миг се е усъмнил в момчето. Понечи да се извини, после обаче се отказа: стореше ли го, картонената кула щеше да рухне. Взе скромния принос, с който Тимоти искаше да му помогне, и му благодари.

– Признателен съм ти за жертвата – рече старецът, – помня, често си споделял с мен, че се надяваш да поемеш фирмата, след като баща ти се оттегли, и си мечтаеш да я разшириш в области, за които той не дръзва и да мисли.

– Според мен баща ми няма да се оттегли никога – въздъхна Тимоти. – Но разчитах, че след немалкия опит, който съм натрупал в Лондон, ще погледне на мен сериозно и в края на годината, когато господин Ленард излезе в пенсия, ще ме назначи за управител на негово място.

– Опасявам се, че шансовете ти няма да се увеличат, когато баща ти научи, че си преотстъпил своя един процент от фирмата на разорения си чичо.

– Остави ме мен, чичо, какво са моите неприятности пред твоите! Жалко, че не съм в състояние да ти върна още сега парите в брой. Мога ли да направя нещо за теб?

– Да, Тимоти – каза Корнилиъс и отново подкара по своя си сценарий. – Майка ти ми препоръча един роман, който ми харесва, но напоследък нещо недовиждам, старческите ми очи се уморяват все по-бързо, та се питах дали ще бъдеш така добър да ми прочетеш няколко страници. Отбелязал съм мястото, до което съм стигнал.

– Помня как ми четеше, когато бях малък – каза младежът. – „Уилям Справедливия“ и „Лястовиците и амазонките“ – допълни той и взе книгата, която чичо му подаде.

Беше прочел двайсетина страници, когато най-очаквано спря и вдигна очи.

– На страница четиристотин и петдесета има билет за автобус. Да го оставя ли?

– Да, ако обичаш – каза Корнилиъс. – Сложил съм го там да ме подсети за нещо. – Той замълча. – Извинявай, но се уморих.

Тимоти се изправи и обеща:

– Пак ще дойда тия дни и ще дочетем последните няколко страници.

– Не се притеснявай, ще ги прочета и сам.

– Нека аз, чичо, инак няма да разбере кой е станал министър-

председател.

Втората купчинка писма, която Франк Винсът разпрати следващия петък, отприщи поредния порой телефонни обаждания.

– Нещо не разбирам! – завайка се Маргарет, която се обаждаше за пръв път от половин месец.

– Какво толкова не разбираш, написано е черно бяло, драга – отвърна спокойно Корнилиъс. – Всичките ми вещи ще бъдат обявени за продан, но на близките позволявам да си изберат от сантиментални и лични подбуди нещичко, което държат да остане в семейството. Другия петък ще имате възможност да наддавате за него.

– Ами ако някой даде повече от нас! Ще си тръгнем с празни ръце – проплака сестра му.

– Не, драга, няма да си тръгнете с празни ръце – увери я Корнилиъс, като се постара да не дава воля на раздражението си. – Публичният търг ще се проведе следобед. Вещите, които подберете вие, ще се продават сутринта в тесен кръг – само сред роднини и приятели. Не виждам какво толкова му е неясното.

– А ще можем ли да ги огледаме предварително?

– Да, Маргарет – потвърди брат ѝ така, сякаш разговаряше с бавно развиващо се дете. – Както господин Винсът е указал недвусмислено в писмото, „огледът ще се състои от десет сутринта до четири следобед във вторник, сряда и четвъртък, а търгът – в единайсет часа в петък“.

– Но можем да си изберем само една вещ, нали?

– Да – рече Корнилиъс, – ищците, завели дело за несъстоятелност, няма да разрешат повече. Но сигурно ще останеш доволна, че портретът на Даниъл, на който си се възхищавала толкова често, ще бъде сред вещите, които роднините и близките имат правото да откупят.

– Да, много се радвам – възкликна Маргарет, сетне се поколеба. – Ами картината на Търнър?

– И тя – каза брат ѝ. – Принуден съм да разпродам всичко.

– А имаш ли представа какво са си харесали Хю и Елизабет?

– Не, нямам, но щом те интересува, защо не им звъннеш да ги питаш? – подметна дяволито Корнилиъс – знаеше прекрасно, че Маргарет почти не говори с брат си и с жена му.

Още затворил-незатворил телефона след разговора със сестра си, и той извънтя отново.

– Най-последно – подвикна властен женски глас, сякаш Корнилиъс имаше някаква вина, че и други може би искат да говорят с него.

– Добро утро, Елизабет – поздрави той – беше я познал начаса по

гласа. – Радвам се да те чуя.

– Обаждам се заради писмото, което получих сутринта.

– Така си и помислих – отвърна той.

– Аз такова..., просто исках да потвърдя цената на масичката...

Оная в стил „Луи XIV“, де, и понеже стана дума, да видя какво става със старинния стenen часовник, който навремето е принадлежал на граф Бют.

– Ако отидеш, Елизабет, във фирмата, която провежда търга, ще ти дадат каталог, там е посочена началната цена на всяка вещь.

– Ясно – каза снаха му. Известно време мълча. А случайно да знаеш дали Маргарет ще наддава за тези неща?

– Нямам представа – отвърна Корнилиъс. – Но именно Маргарет беше заела телефона, докато си се опитвала да се свържеш с мен, тя ми задаваше същите въпроси, затова ти предлагам да се обадиш на нея.

Последва поредната дълга пауза.

– Между другото, Елизабет, нали си наясно, че можеш да наддаваш само за една вещь?

– Да, пише го в писмото – тросна се кисело снаха му.

– Реших да попитам, защото винаги съм си мислел, че Хю се интересува от шаха.

– Няма такова нещо – каза Елизабет. Корнилиъс не се и съмняваше кой от семейството ще наддава в петък сутрин.

– Е, хайде, успех! – пожела й той. – И да не забравиш за комисионата, петнайсет процента е – добави, след което затвори.

На другия ден Тимоти му писа, че се надявал да присъства на търга, понеже искал да откупи нещо за спомен от „Върбите“ и от чичо си и леля си.

Виж, Полин, която беше дошла да почисти спалнята, сподели, че нямала намерение да ходи на разпродажбата.

– Защо така? – попита я Корнилиъс.

– Защото сигурно ще стана за смях – ще почна да наддавам за нещо, което не ми е по джоба.

– Правилно си решила – увери я той. – И аз един-два пъти съм се хващал в този капан. Все пак харесала ли си си нещичко?

– Да, но спестяванията няма да ми стигнат.

– Недей да бъдеш толкова сигурна. На търговете човек никога не знае – обясни й Корнилиъс. – Случва се никой да не се включи в наддаването и тогава можеш да направиш страхотен удар.

– Е, ще си помисля. Все пак вече имам нова работа.

– Радвам се – каза Корнилиъс, макар че бе искрено разочарован от тая новина.

В четвъртък вечер и Корнилиъс, и Франк така и не успяха да се съредоточат за обичайната си седмична партия шах и след половин час се отказаха и зарязаха дъската.

– Да ти призная, до гуша ми дойде – кога най-после нещата ще си тръгнат постарому! – възкликна Франк, докато домакинът му наливаше от дълнопробното готварско вино.

– И аз не знам. Мен ако питаш, си има и добрите страни.

– Например? – възкликна адвокатът и свъсен, отпи първата глътка.

– Като начало изгарям от нетърпение да видя какво ще стане утре на търга.

– Ами ако всичко се обърка? – предупреди го неговият приятел.

– Какво толкова може да се обърка?

– Замислял ли си се какво ще стане, ако... Той обаче не се доизказа, защото Корнилиъс изобщо не го слушаше.

На другата сутрин Корнилиъс отиде пръв в тържната зала. Вътре имаше сто и двайсет стола, подредени на десет прави реда, така че да поберат всички, дошли на разпродажбата следобед – очакваше се да се стекат много хора. Според Корнилиъс обаче истинската драма щеше да се разиграе сутринта, когато щяха да присъстват едва шестима души.

Следващият човек, който дойде четвърт час преди началото на търга, беше адвокатът на Корнилиъс – Франк Винсънт. Видя, че клиентът му е погълнат от разговора с господин Ботс, който щеше да ръководи търга, и седна в дъното на залата, отдясно.

После се появи сестрата на Корнилиъс, Маргарет – тя обаче не прояви същата тактичност. Изтъпани се пред господин Ботс и подвижна пискливо:

– Къде да седна, където искам ли?

– Да, драга ми госпожо – отвърна господин Ботс. Без да губи и миг, Маргарет начаса се разположи наред залата, на стола точно пред подиума.

Корнилиъс й кимна, отиде в дъното и седна три реда пред Франк.

След малко дойде и Хю с Елизабет. Известно време стояха при входа – да огледат обстановката. Накрая минаха напред и седнаха на осмия ред, така че да виждат като на длан подиума и същевременно да държат под око Маргарет.

„Ход с белите за Елизабет“ – помисли злорадо Корнилиъс.

Часовата стрелка на часовника върху стената зад подиума неумолимо се приближаваше към единайсет и Корнилиъс бе разочарован, че не са дошли нито Полин, нито Тимоти.

Точно когато господин Ботс тръгна да се качва по стълбите към подиума, вратата в дъното на залата се откряна и Полин надзърна вътре. Не влезе, докато не срещна погледа на Корнилиъс, който ѝ се усмихна – да я насърчи. Жената затвори след себе си вратата, но предпочете да не сяда и застана в ъгълчето.

Точно в единайсет господин Ботс озари с усмивка подбраната публика.

– Госпожи и господа – подхвана той, – вече трийсет години провеждам търгове, а това е първата частна разпродажба при закрити врати, ето защо и за мен тя е твърде необичайна. Нека ви изложа основните правила, та после, ако възникне спор, да няма съмнения. Всички вие, които днес присъствате тук, сте свързани било като роднини, било като приятели с господин Корнилиъс Барингтън, чието лично имущество ще бъде обявено на търг. Всеки от вас е поканен, за да си избере от включените в разпродажбата вещи една, за която ще наддава. Ако спечелите наддаването за предпочетената от вас вещь, нямате право да наддавате за другите експонати, но ако не спечелите, можете да наддавате за всяка друга по избор. Надявам се, че съм бил ясен – каза той точно когато вратата се отвори и в залата нахълта Тимоти.

– Извинявайте – рече той запъхтяно, – влакът закъсня.

Побърза да седне на последния ред. Корнилиъс се подсмихна – сега вече всички пешки си бяха по местата.

– Тъй като само петима от вас имат право да участват в търга – продължи господин Ботс така, сякаш изобщо не го бяха прекъсвали, – днес сутринта ще бъдат продадени едва пет предмета. Но по закон, ако някой предварително е подал писмена заявка с посочена в нея сума, той е пълноправен участник в търга. Ще улесня възможно най-много нещата, като съобщавам дали е постъпила заявка, от което вие ще разберете, че някой от вас вече е предложил сума за обявения за продан предмет. Според мен е справедливо да ви уведомя – добави той, – че са постъпили предварителни заявки за четири от общо петте предмета. След като обясних основните правила, с ваше разрешение ще обявя търга за открит. – Той погледна към Корнилиъс в дъното на залата и той му кимна. – Първият експонат, който предлагам на вниманието ви, е стenen часовник с дълга кутия, изработен през 1892 година и закупен от господин

Барингтън от имението на вече покойния граф Бют. Обявявам първоначална цена от три хиляди лири стерлинги. Някой дава ли три и петстотин? – попита господин Ботс и вдигна вежда.

Елизабет изглеждаше постъписана, понеже това бе малко под първоначалната сума за наддаване, посочена в каталога, и съвпаднаше със сумата, за която сутринта се бяха договорили с Хю.

– Някой проявява ли интерес към експоната? – попита господин Ботс и погледна право към Елизабет, тя обаче продължи да седи като попарена. – Задавам повторно въпроса – някой дава ли три хиляди и петстотин лири за този великолепен часовник с дълга кутия? Не виждам някой да наддава, затова съм принуден да изтегля експоната и да го остава за търга следобед.

Елизабет още не се беше отърсила от стъписването. Обърна се припряно към мъжа си и двамата си зашушукаха. Господин Ботс, изглежда, беше донякъде разочарован, но бързо се прехвърли на следващия експонат.

– Втората вещ, обявена за продан, е прекрасен акварел на Уилям Търнър от Оксфорд, върху който е изобразена Темза. Откривам наддаването с две хиляди лири стерлинги.

Маргарет размаха яростно каталога.

– Благодаря ви, драга ми госпожо – каза мъжът и я озари с усмивка. – Имам предварителна заявка, в която е посочена сумата от три хиляди лири стерлинги. Някой дава ли четири хиляди?

– Да! – кресна Маргарет, сякаш залата е претъпкана и тя трябва да надвика олелията.

– Имам предварителна заявка за пет хиляди – давате ли, госпожо, шест хиляди? – попита той, насочвайки отново вниманието си към жената на първия ред.

– Да – потвърди все тъй решително Маргарет.

– Някой ще предложи ли по-висока сума? – огледа господин Ботс залата, сигурен знак, че няма други предварителни заявки. – В такъв случай госпожата от първия ред получава картината за шест хиляди лири стерлинги.

– Седем – обади се някой отзад.

Маргарет се обърна и видя, че снаха ѝ също се е включила в наддаването.

– Осем хиляди! – подвикна Маргарет.

– Девет – каза без колебание Елизабет.

– Десет хиляди! – ревна Маргарет.

Най-неочаквано се възцари тишина. Корнилиъс огледа залата и видя злорадството върху лицето на Елизабет, принудила зълва си да стигне в наддаването до десет хиляди лири стерлинги. Напуши го смях. Забавляваше се повече, отколкото беше очаквал.

– Тъй като никой не дава по-голяма сума, този великолепен акварел е продаден за десет хиляди лири на госпожица Барингтън – оповести господин Ботс и стовари с трясък чукчето. Усмихна се на Маргарет, все едно ѝ казваше, че е вложила разумно парите си. – Следващият експонат – продължи той – е портрет с простичкото име „Даниъл“ на неизвестен художник. Нарисуван е прекрасно и се надявам да започнем наддаването от сто лири стерлинги. Някой дава ли ги?

Разочарован, Корнилиъс видя, че никой от присъстващите не проявява интерес към портрета.

– Готов съм да започна наддаването от петдесет лири – съобщи господин Ботс, – но не мога да предложа по-ниска начална цена. Някой дава ли петдесет лири?

Корнилиъс отново огледа залата, за да разбере от лицата на присъстващите кой е избрал картината и защо сега отказва да наддава за нея, при положение, че цената е съвсем разумна.

– В такъв случай се опасявам, че ще се наложи да извадя от търга и този експонат.

– Това означала ли, че съм го спечелила? – попита някой от дъното.

Всички се извърнаха натам.

– Да, госпожо – ако сте готова да заплатите петдесет лири стерлинги, картината е ваша – потвърди господин Ботс и намести очилата върху носа си.

– Готова съм – каза Полин.

Мъжът ѝ се усмихна и удари с чукчето.

– Продадена за петдесет лири на жената в дъното на залата – оповести той. – А сега да преминем към експонат номер четири, шах с неизвестен произход. Какво да кажа за него? Някой готов ли е да започне наддаването от сто лири? Благодаря ви, господине.

Корнилиъс се обърна да види кой се е включил в търга.

– Имам предварителна заявка за двеста лири. Някой дава ли триста?

Тимоти кимна.

– Имам предварителна заявка и за триста и петдесет лири. Вие давате ли четиристотин?

Този път Тимоти посърна и чичо му разбра, че сумата вече не е по възможностите му.

– В такъв случай съм принуден да извадя от наддаването и този експонат и да го предложа за продан днес следобед. – Мъжът погледна Тимоти, той обаче дори не трепна. – Експонатът е изваден от продажбата. – И накрая преминаваме към експонат номер пет: великолепна масичка в стил „Луи XIV“, изработена някъде през 1712 година и достигнала до нас почти в непокътнат вид. Знае се кои хора са я притежавали, дори кой е първият ѝ собственик, а последните единайсет години масичката е била у господин Барингтън. За повече подробности вижте каталога. Длъжен съм да ви предупредя, че към експоната има голям интерес и ще започна наддаването от петдесет хиляди лири стерлинги.

Елизабет тутакси вдигна каталога над главата си.

– Благодаря ви, уважаема госпожо. Имам предварителна писмена заявка за сумата шейсет хиляди лири. Някой дава ли седемдесет? – пита господин Ботс, вторачен в Елизабет.

Каталогът в ръката ѝ пак се изстреля нагоре.

– Благодаря, драга госпожо. Имам предварителна заявка за осемдесет хиляди. Някой дава ли деветдесет?

Този път Елизабет явно се подвоуми, преди да вдигне бавно каталога.

– Имам писмена заявка за сумата от сто хиляди лири. Някой ще даде ли сто и десет хиляди?

Всички в залата се бяха вторачили в Елизабет, само Хю беше свел очи и бе впил поглед в пода. Явно нямаше намерение да влияе върху наддаването.

– Ако никой не смята да предложи повече, ще бъда принуден да оставя и този експонат за разпродажбата днес следобед – оповести господин Ботс и тъкмо да удари с чукчето, когато най-неочаквано каталогът на Елизабет отново щръкна над главите на присъстващите. – Сто и десет хиляди. Благодаря ви, уважаема госпожо. Някой предлага ли повече? В такъв случай обявявам, че този прекрасен експонат е продаден за сто и десет хиляди лири стерлинги. – Удари с чукчето и се усмихна на Елизабет. – Честито, госпожо, това наистина е великолепен образец от онова време.

Тя се усмихна от немай-къде, явно не бе особено убедена.

Корнилиъс се обърна и намигна на Франк, който продължи да седи като истукан. После Корнилиъс стана и отиде при подиума да благодари на господин Ботс за прекрасно свършената работа. На излизане се усмихна на Маргарет и Елизабет, но и двете не му обърнаха внимание, потънати от други неща. Хю се беше хванал за главата и продължаваше

да гледа неவிждащо пода.

Докато вървеше към дъното на залата, Корнилиъс забеляза, че Тимоти го няма – сигурно му се беше наложило да се върне в Лондон. Старецът бе разочарован, беше се надявал да обядва заедно с момчето. Заранта бе минала като по ноти и той беше в настроение да празнува.

Вече бе решил да не ходи на търга следобед – не му се щеше да вижда с очите си как всичко, което е притежавал, се разпродава, макар и да знаеше, че в по-малка къща няма да се намери място за повечето вещи. Господин Ботс беше обещал веднага след приключването на търга да звъне и да му съобщи колко пари са постъпили.

След като хапна на корем – това бе най-хубавият му обяд, откакто Полин го беше напуснала, – Корнилиъс тръгна от гостилницата към „Върбите“. Знаеше точно в колко часа автобусът ще дойде, за да го прибере у дома, и стигна до спирката две-три минути преди това. Вече не му правеше впечатление, че всички го отбягват.

Отключи входната врата точно когато часовникът на близката черква отброи три. Вече очакваше с нетърпение неизбежния миг, когато Маргарет и Елизабет ще осъзнаят какво са направили. Ухилен, се отправя към кабинета и си погледна часовника – кога ли щеше да му се обади господин Ботс? Тъкмо влезе в стаята, и телефонът иззвъня. Корнилиъс се подсмихна. Още беше рано да го търсят от тръжната фирма, значи му се обаждаше или Елизабет, или Маргарет – да му каже, че трябва да го види незабавно. Вдигна слушалката и чу гласа на Франк.

– Сети ли се да задраскаш шаха от списъка на вещите, които ще се продават на търга днес следобед? – попита направо адвокатът – не му беше до любезности.

– Какво, какво? – ахна Корнилиъс.

– Любимият ти шах. Да не си забравил, че щом не е продаден сутринта, автоматично ще се озове в списъка за следобедния търг? Освен ако, разбира се, вече не си наредил да го извадят от списъка или не си обяснил на господин Ботс колко всъщност струва.

– Майко мила, ами сега! – завайка се Корнилиъс, затръшна телефона и хукна навън, така че не успя да чуе как Франк му казва:

– Сигурен съм, че е достатъчно да звънеш на служителката в тръжната къща на господин Ботс, за да уредиш нещата.

Докато тичаше по алеята, отново си погледна часовника. Беше три и десет, значи търгът тъкмо беше започнал. Опита се да си спомни под кой номер в писъка е шахът. Единственото, което успя да се сети, бе, че обявените за продан вещи са сто петдесет и три.

Застана на спирката и заприсъпва припряно от крак на крак, после огледа улицата с надеждата да открие такси, ала точно тогава за негово облекчение се зададе и автобусът. Корнилиъс се вторачи в шофьора, от това обаче автобусът не тръгна по-бързо.

Когато най-сетне спря на спирката и вратите се отвориха, Корнилиъс се метна вътре и се разположи на първата седалка. Беше му на езика да каже на шофьора да кара право в „Ботс и сие“ на Хай Стрийт, но не бе сигурен, че другите пътници ще подкрепят плана му. Погледна часовника си – три и седемнайсет минути, и се помъчи да си спомни колко време му е отнемало днес сутринта на господин Ботс, за да продаде всяка вещ. Някъде към минута-минута и половина. Центърът на града беше съвсем наблизно, но автобусът не пропускаше спирка и Корнилиъс поглеждаше ту стрелката на минутите върху циферблата на часовника си, ту пътя. Най-последно, в три и трийсет и една шофьорът допъпли и до Хай Стрийт. Дори вратата сякаш правеше напук и се отвори много бавно. Корнилиъс скочи долу на тротоара и макар да не беше тичал от години, се юрна като попарен за втори път този ден. Пробяга за рекордно време двестата метра до тръжната фирма и остана без капчица сили. Нахълта като фурия в залата точно когато господин Ботс оповестяваше:

– Експонат номер трийсет и две – стenen часовник с дълга кутия, навремето откупен от имението на...

Корнилиъс огледа залата и накрая прикова поглед към чиновничката, която стоеше в ъгъла с каталог в ръка и след продажбата на всеки експонат вписваше цената. Отиде при служителката точно когато покрай него мина жена, която му се стори позната и която се изниза през изхода.

– Шахът продаде ли се? – попита запъхтян – още не можеше да си поеме дъх.

– Ей сега ще проверя, господине – отвърна чиновничката и запрелиства каталога. – Ето го, експонат дващест и седми.

– За колко се продаде? – попита Корнилиъс.

– За четиристотин и петдесет лири стерлинги, господине – рече жената.

Надвечер господин Ботс му се обади, за да съобщи, че от разпродажбата следобед са постъпили 902 800 лири стерлинги, много повече, отколкото е очаквал.

– Да знаете случайно кой купи шаха? – гласеше единственият въпрос, зададен от Корнилиъс.

– Не, не знам – отвърна господин Ботс. – Мога само да ви кажа, че беше откупен по предварителна заявка. Купувачът плати в брой и го отнесе.

Докато се качваше към спалнята, за да си легне, Корнилиъс трябваше да признае, че всичко е минало по вода, ако не броим ужасната загуба на шаха, за което можеше да вини единствено себе си. Докривя му още повече при мисълта, че Франк никога вече няма да отвори дума за случката.

На другата сутрин в седем и половина беше в банята, когато телефонът иззвъня. Явно някой не беше мигнал цяла нощ и бе умувал кога ли най-рано е възможно да го потърси.

– Ти ли си, Корнилиъс?

– Да – отвърна той и се прозина шумно. – Кой се обажда? – добави, макар и да знаеше много добре.

– Елизабет. Извинявай, че те безпокоя толкова рано, но трябва да те видя незабавно.

– Ама, разбира се, драга – каза Корнилиъс, – защо не наминеш следобед, тъкмо ще пийнем чай?

– А, не, не мога да чакам чак до следобед. Трябва да се срещнем сутринта. Да дойда ли към девет?

– Съжалявам, Елизабет, но в девет имам среща. – Той помълча. – Защо не отскочиш към десет? Ще ти отделия половин час и ще бягам за срещата с господин Ботс в единайсет.

– Ако предпочиташ, бих могла да те хвърля до града с колата – предложи Елизабет.

– Изключително мило от твоя страна, драга – рече Корнилиъс, – но вече свикнах да се придвижвам с автобуса, пък и не искам да те притеснявам. Ще те чакам в десет.

Той затвори. Още беше във ваната, когато телефонът издрънча повторно. Корнилиъс продължи да си се излежава в топлата вода и го остави да си звъни. Знаеше, че е Маргарет и след малко ще се обади отново. Тъкмо се подсушаваше с кърпата, и ето – телефонът пак зазвъни. Отиде бавно в спалнята, вдигна слушалката на апарата до леглото и каза:

– Добро утро, Маргарет.

– Добро утро, Корнилиъс – отвърна тя изненадана. Но бързо се окопити и добави: – Трябва да те видя незабавно.

– Защо така на пожар? – подметна Корнилиъс, макар да знаеше какво й се е стоварило на главата.

– Не е за по телефона, но бих могла да дойда към десет.

– За десет вече имам уговорка с Елизабет. Както личи, и тя иска да обсъди незабавно нещо с мен. Защо не наминеш към единайсет?

– Дай все пак да отскоча сега – настоя развълнувано сестра му.

– Не, недей. Мога да те вмества най-рано в единайсет, драга. Или в единайсет, или следобед за чая. Кога ти е по-удобно?

– В единайсет – каза без колебание Маргарет.

– Става – рече брат й. – Изгарям от нетърпение – допълни и затвори.

Облече се и слезе да закуси в кухнята. Чакаха го купичка овесени ядки, брой на местния вестник и плик без щемпел, макар че от Полин нямаше и следа. Корнилиъс си сипа чаша чай, отвори плика и извади чек на негово име за петстотин лири стерлинги. Въздъхна тежко. Икономката очевидно си беше продала колата. Запрелиства съботната притурка и спря на обявите „Недвижими имоти. Продажби“. Телефонът извън за трети път тази сутрин – сега вече Корнилиъс не знаеше кой го търси.

– Добро утро, господин Барингтън – поздрави бодро-бодро някой. – Безпокои ви Брус, от агенцията за недвижими имоти. Искам да ви съобща, че предлагат за „Върбите“ цена много по-висока от обявената.

– Браво на теб, добре се справяш – похвали го Корнилиъс.

– Благодаря, господине – отвърна посредникът с уважение, каквото през последните седмици не му беше засвидетелствал никой, – но мен ако питате, нека не избързваме. Сигурен съм, че ще спазаря и по-висока цена. Ако успее, съветът ми е да приемете предложението и да искате капаро от десет на сто.

– Звучи ми разумно – съгласи се Корнилиъс. – Щом подпишем договора, ще се наложи да ми потърсите друга къща.

– Каква предпочитате, господин Барингтън?

– Наполовината на „Върбите“, нека има и дворче. Предпочитам да е някъде наблизко.

– Няма да е трудно, ще ви намерим, драги ми господине. Дори сега имаме обявени за продан една-две чудесни къщи с такава квадратура, все ще ви уредим.

– Благодаря – рече Корнилиъс, щастлив, че е разговарял поне с един човек, за когото денят е започнал добре.

Тъкмо се смееше на една от дописките върху първата страница на местния вестник, когато на вратата се позвъни. Корнилиъс си погледна часовника. Беше десет без нещо, значи не можеше да е Елизабет. Отвори вратата и видя мъж в зелена униформа, който държеше в едната ръка

тефтер, а в другата – голям пакет.

– Подпишете се тук – беше единственото, което каза куриерът, подавайки му химикалка.

Корнилиъс се подписа в долния край на разписката. Щеше да попита кой праща пакета, ако вниманието му не бе привлечено от колата, за даваща се по алеята.

– Благодаря – рече той.

Внесе пакета в антрето и се върна на стълбището да посрещне Елизабет. Автомобилът се приближи и Корнилиъс с изненада мерна през стъклото брат си Хю, седнал до снаха му.

– Признателни сме ти, че се съгласи да се видим толкова скоро – подхвана Елизабет. Изглеждаше така, сякаш е прекарала поредната безсънна нощ.

– Добро утро, Хю – поздрави Корнилиъс, който подозираше, че не са оставили брат му да мигне чак до сутринта. – Заповядайте в кухнята... само там в къщата е топло.

Докато вървяха по дългия коридор, Елизабет поспря пред портрета на Даниъл.

– Много се радвам да го видя отново на старото му място – промълви тя.

Хю само кимна. Корнилиъс се вторачи в портрета – не го беше виждал от деня на търга.

– Да, пак си е на старото място – потвърди той и отведе гостите в кухнята. – Казвайте сега, какво ви води в събота сутринта във „Върбите“? – попита, докато пълнеше чайника с вода.

– Идваме заради масичката в стил „Луи XIV“ – отвърна плахо снаха му.

– Да, ще ми липсва – подметна Корнилиъс. – Но ти, Хю, постъпи много благородно – допълни той.

– Благородно ли... – повтори брат му.

– Да. Реших, че така ми връщаш заема от сто хиляди лири стерлинги – поясни Корнилиъс. Обърна се към снаха си и рече: – Сгреших в преценката си, Елизабет. Подозирах, че още от самото начало тъкмо ти си настоявала да вземете масичката.

Елизабет и Хю се спогледаха и заговориха в един глас:

– Ама ние... – подхвана Хю.

– Ние се надявахме... – рече и Елизабет. После и двамата млъкнаха.

– Кажу ми истината – отсече Хю.

– Истината ли? – ахна Корнилиъс. – Нима не съм разбрал правилно

какво точно е станало вчера на разпродажбата?

– Опасявам се, че не – потвърди Елизабет, пребледняла като мъртвец. – Истината е, че се поувлякох в наддаването. – Тя замълча и помисли. – Никога досега не съм участвала в търг и като не успях да спечеля старинния часовник, а после видях как Маргарет купува почти без пари картината на Търнър, попрекалих и се орезих.

– Не се притеснявай, винаги можеш да продадеш масичката – взе да я утешава уж натъжен Корнилиъс. – Хубава е, няма да се обезцени.

– Вече проверихме и това – проплака снаха му. – Господин Ботс каза, че най-малко след три месеца ще има търг на мебели, а условията на продажбата били написани черно на бяло в каталога: плащане до седем дни.

– Сигурен съм, че ако му оставите масичката...

– Да, и той ни го предложи – намеси се отново Хю, – лошото е само, че не знаехме за комисионата – била петнайсет на сто от продажната цена – значи, ако обявим за продан масичката, ще ни удържат още петнайсет на сто от стойността, което ще рече, че ще изгубим цели трийсет хиляди лири.

– Какво да се прави, и хората, провеждащи търговете, трябва да припечелват нещичко – въздъхна Корнилиъс.

– Да де, но ние нямаме трийсет хиляди, камо ли пък 126 500 лири стерлинги – викна Елизабет.

Домакинът си наля бавно още една чаша чай, уж погълнат от тежки мисли.

– Хм – изсумтя накрая. – Недоумявам как според вас бих могъл да ви помогна, знаете колко съм закъсал с парите.

– Рекохме си, че все пак спечели от търга близо милион и... – поде снаха му.

– Много повече, отколкото очакваше – взе да й припява и Хю.

– Надявахме се да кажеш на господин Ботс, че си решил да задържиш масичката. Ние, разбира се, ще потвърдим, че нямаме нищо против.

– Не се и съмнявам – каза Корнилиъс, – това обаче не е изход: пак ще дължите на Ботс 16 500 лири стерлинги и ако след три месеца масичката не се продаде за 110 000, може да изгубите още пари.

И Елизабет, и мъжът й си замълчаха.

– Нямате ли нещо, което да продадете, за да съберете парите? – попита накрая домакинът.

– Нямаме си нищичко. Остана ни само къщата, а и тя е ипотекирана

– простена снаха му.

– Ами дяловете във фирмата? Ако ги продадете, ще се разплатите и ще ви останат пари.

– Кой ще ги купи! – възкликна Хю. – Едва напоследък излизаме на печалба.

– Как кой! Аз – отвърна Корнилиъс. И Хю, и жена му се стъписаха.

– В замяна на акциите – допълни Корнилиъс – ще ви опростя дълга и ще се разплатя с господин Ботс.

Елизабет понечи да възрази, но Хю я прекъсна и попита:

– Няма ли друг изход?

– Поне аз не се сещам – каза Корнилиъс.

– Значи това и ще направим – рече брат му на жена си.

– Ама как така? Посветили сме на фирмата толкова години... – изхлипа тя.

– И бездруго не печелим кой знае колко от нея, знаеш го, Елизабет. Не приемем ли предложението на Корнилиъс, ще затънем до гроб в дългове.

Жена му не каза нищо.

– Е, разбрахме се – рече домакинът. – Защо не отскочите до моя адвокат? Той ще уреди всичко.

– А ти ще говориш с господин Ботс, нали? – попита снаха му.

– Веднага щом прехвърлите дяловете, ще реша проблема с Ботс. Сигурен съм, че ще приключим до края на седмицата.

Хю сведе глава.

– Мен ако питате – продължи Корнилиъс и двамата го погледнаха притеснени, – е разумно брат ми да си остане председател на управителния съвет на фирмата – срещу подобаващо възнаграждение, разбира се.

– Благодаря ти – пророни Хю и се ръкува с него. – При тези обстоятелства си много великодушен.

Докато се връщаха по коридора, Корнилиъс отново погледна портрета на сина си.

– Намери ли къде да се пренесеш? – попита Елизабет.

– Благодаря ти, но както личи, няма да е трудно. Получих предложение за „Върбите“, далеч надхвърлящо цената, на която се надявах, а и с парите, които паднаха от разпродажбата, ще успя да се разплатя с кредиторите и пак ще ми остане нещичко.

– Защо тогава искаш дяловете ни във фирмата? – завъртя се рязко снаха му и го погледна право в лицето.

– По същата причина, скъпа, по която ти поиска масичката в стил

„Луи XIV“ – отвърна Корнилиъс, след което отвори вратата, за да ги отпрати. – Довиждане, Хю – допълни той вече след като Елизабет се бе качила в колата.

Тъкмо да се прибере в къщата, когато съгледа, че по алеята се задава малко ауди – новият автомобил на Маргарет, затова реши да изчака сестра си. Когато колата спря, Корнилиъс отвори вратата и подаде ръка на Маргарет.

– Добро утро – поздрави я и я поведе нагоре по стълбите към входната врата.

– Радвам се да те видя отново в имението „Върбите“. Вече не помня кога си идвала за последно.

– Направих ужасна грешка – изплю камъчето сестра му още преди да са стигнали кухнята.

Корнилиъс отново наля вода в чайника и зачака Маргарет да му разкаже онова, което той и без нея знаеше.

– Защо да увъртам, Корнилиъс, дори и не подозирах, че имало двама Търнъровци.

– О, да, двама са – потвърди делово брат й. – Джоузеф Малорд Уилям Търнър, по всеобщо мнение най-добрият художник, раждал се по тия земи, и Уилям Търнър от Оксфорд, който не е свързан по никакъв начин със своя съименник и макар да е рисувал горе-долу по същото време, изобщо не може да се мери с великия майстор.

– А аз дори не подозирах... – повтори жената. – Изръсих се не за онзи Търнър, за когото си заслужава..., не на последно място заради номерата на оная гаднярка, снаха ми – добави злъчно тя.

– Да, беше ми любопитно да прочета в сутрешния вестник, че си се охарчила с нечувана сума за картина на този художник и така си се озвала в „Книгата с рекордите на Гинес“.

– Можеш да мина и без този рекорд – простена Маргарет. – Мислех си дали да не поговорим с господин Ботс и да...

– Какво да?... – направи се на ни лук ял, ни лук мирисал брат й и й наля чаша чай.

– Да му обясниш, че е станала ужасна грешка.

– Опасявам се, скъпа, че е невъзможно. Сделката се смята за приключена в мига, в който Ботс удари с чукчето. Така е по нашите закони.

– Дали тогава не можеш да ми помогнеш и да платиш картината? – предложи Маргарет. – Във вестниците пише, че само от търга си прибрал близо милион.

– Да де, но имам да покривам куп други плащания – въздъхна

Корнилиъс. – Не забравяй, че щом продам имението, трябва да се подслоня някъде.

– Винаги можеш да дойдеш при мен...

– Това е второто такова предложение, което получавам от сутринта – каза брат й, – и както обясних и на Елизабет, вие двечките вече отказахте веднъж да ме подслоните, затова се видях принуден да измисля друго.

– Значи съм разорена! – проплака театрално Маргарет. – Нямам ги тия десет хиляди лири стерлинги, да не говорим пък за петнайсетте процента. Не знаех и за тях. Надявах се да припечеля нещичко, като продам картината на търговете в „Сотби“.

„Такава ли била работата!“ – помисли Корнилиъс. Всъщност обаче още не бе чул цялата истина.

– Ти, Корнилиъс, винаги си ни бил най-умният в семейството – добави разплакана Маргарет. – Все ще измислиш как да се измъкна от тази безизходица.

Той заснова напред-назад из помещението, уж да умува как да помогне на сестра си, която не сваляше очи от него. Накрая спря рязко точно пред нея.

– Май измислих нещо.

– Какво? – извика жената. – Готова съм на всичко!

– На всичко ли?

– Да, на всичко – повтори тя.

– Добре тогава, ще ти кажа какво ще направя. Ще платя картината, но ти ще ми дадеш колата.

– Но колата струва цели дванайсет хиляди – подвикна, след като си възвърна дар словото.

– Не се и съмнявам, ала тръгнеш ли да я продаваш на старо, надали ще й вземеш и осем хиляди.

– А как ще се придвижвам?

– Опитай с автобуса – отвърна Корнилиъс. – Препоръчвам ти го. Научиш ли разписанието, се преобразява целият ти живот. – Той си погледна часовника. – Всъщност можеш да започнеш още сега, след десетина минути има автобус.

– Ама аз... – подхвана пак Маргарет, брат й обаче протегна длан.

Сестра му въздъхна тежко, бръкна в дамската си чанта и му подаде ключовете от аудито.

– Благодаря – рече Корнилиъс. – А сега да не те бавя, за да не си изпуснеш автобуса, че следващият е чак след половин час.

Излязоха от кухнята и тръгнаха по коридора. Усмехнат, той отвори входната врата на сестра си.

– И не забравяй, драга, да си вземеш картината от господин Ботс – напомни ѝ. – Ще стои чудесно над камината в хола, тъкмо да ти напомни за многото щастливи мигове, които сме изживели заедно.

Маргарет не каза нищо, само се въртна и тръгна по дългата алея. Корнилиъс затвори вратата и понечи да се прибере в кабинета и да звъне по телефона на Франк, за да му разкаже какво се е случило от сутринта, но му се стори, че откъм кухнята се чува шум. Смени посоката и пак тръгна по коридора. Влезе в кухнята, отиде при мивката, наведе се и целуна Полин по бузата.

– Добро утро – поздрави я.

– Това пък за какво беше? – попита жената, както миеше съдовете.

– Задето ми върна сина.

– Всъщност си покривам дълга. Но ако не се държите прилично, си прибирам портрета обратно въщи.

Корнилиъс се усмихна.

– Покрай това се сетих за първоначалното ти предложение.

– Какво предложение, господин Барингтън?

– Каза, че предпочиташ да ми работиш безплатно и така да си върнеш дълга, отколкото да продаваш колата. – Извади от вътрешния си джоб чека, който Полин му беше дала. – Изчислил съм точно колко часа си ми работила през последния месец – можем да смятаме, че сме си уредили сметките – добави Корнилиъс, след което разкъса чека.

– Много мило от ваша страна, господин Барингтън, но защо не ми казахте, преди да продам колата?

– Не се притеснявай за това, Полин. Вече съм горд собственик на новичък автомобил.

– Бре! Ама как така? – изненада се икономката и започна да си бърше ръцете.

– Най-неочаквано получих подарък от сестра си – отвърна Корнилиъс, без да дава повече обяснения.

– Добре де, но вие, господин Барингтън, дори нямате книжка.

– Така си е. Затова ще ти кажа какво ще направя. Ще заменя автомобила за портрета на Даниъл.

– Не е честно, господин Барингтън. Платила съм за картината някакви си петдесет лири, колата сигурно струва много повече.

– В такъв случай ще се съгласиш от време на време да ме хвърляш до града.

– Това означава ли, че отново съм назначена на старата си работа?

– Да..., стига да се съгласиш да напуснеш новата.

– Нямам нова – въздъхна Полин. – Ден преди да започна, си намериха много по-млада прислужница.

Корнилиъс я прегърна, после се дръпна.

– Тогава те назначавам отново, при това с по-висока заплата.

– Както решите, господин Барингтън. В края на краищата работни-кът струва колкото каже господарят.

Корнилиъс успя да се съдържи и да не прихне.

– Това означава ли, че цялата покъщнина ще се върне в имението?

– Не, Полин, не означава. След смъртта на Мили къщата е прекалено голяма за мен. Жалко, че не съм го разбрал досега. Ще се изнеса и ще си потърся по-малко жилище.

– И на мен от доста години ми е на езика да ви го предложа – признан си икономката. Сетне се подвоуми. – А онзи симпатичен господин Винсънт ще продължи ли да идва в четвъртък на вечеря?

– Да, докато един от двамата не умре, това ти го гарантирам – подсмехна се Корнилиъс.

– Ще прощавате, господин Барингтън, но не мога цял ден да си бъбря с вас. Къщната работа край няма.

– Така си е – съгласи се Корнилиъс и побърза да излезе от кухнята.

Върна се в антрето, взе пакета и го отнесе в кабинета. Беше махнал само горната опаковка, когато иззвъня телефонът. Корнилиъс остави пратката, вдигна слушалката и чу гласа на Тимоти.

– Браво на теб, Тимоти, дойде все пак на търга. Признателен съм ти.

– Жалко само, чичо Корнилиъс, че не ми стигнаха парите да купя шаха.

– Ако майка ти и леля ти бяха проявили същата съдържаност...

– Нещо не разбирам, чичо.

– Карай, не е толкова важно. Та защо се обаждаш, млади момко?

– Явно си забравил, че ти обещах да дойда и да ти дочета романа, ако не си си го дочел сам, разбира се.

– Не, покрай разправиите напоследък съвсем ми изхвърча от главата. Защо не наминеш утре вечер, тъкмо ще хапнем заедно. И докато не си почнал да мърмориш, нека ти съобщя добрата новина – Полин се върна.

– Наистина прекрасна новина, чичо Корнилиъс. Добре тогава, ще се видим утре към осем.

– Чакам те – рече по-възрастният мъж. Затвори и отново се зае с почти разопакованата пратка. Но още преди да е махнал последната хартия, знаеше какво има вътре. Сърцето му заби по-бързо. Най-сетне Корнилиъс махна капака на тежкия дъсчен сандък и видя вътре трийсет и двете прелестни фигури от слонова кост. Имаше и бележка: „Искам поне малко да ти се отблагодаря за добротата, която си проявявал към мен през годините. Хю.“

Корнилиъс си спомни лицето на жената, минала покрай него в тръжната зала. Как не се беше сетил досега! Та това бе секретарката на брат му! За втори път беше сгрешил в преценката си.

– Ама че работа! – каза на глас. – Ако Хю беше продал шаха в „Сотби“, щеше да се разплати за масичката и щяха да му останат още толкова пари. Но както би се изразила Полин, важно е вниманието.

Вече пишеше благодарствено писмо на брат си, когато телефонът извън्या отново. Беше Франк, както винаги непокатим като скала, за да му съобщи за срещата си с Хю.

– Брат ти подписа нужните документи и както си поискал, дяловете са прехвърлени.

– Много си чевръст – отбеляза Корнилиъс.

– Още откакто ме инструктира миналата седмица, съм приготвил всички документи. И досега си най-припреният ми клиент. Да донеса ли в четвъртък вечер удостоверението за собственост?

– Не – отвърна Корнилиъс. – Днес следобед ще намина да си го взема. Стига, разбира се, Полин да е свободна, за да ме хвърли до града.

– Да не съм изтървал нещо? – попита, донейде озадачен, адвокатът.

– И да си изтървал, няма страшно. В четвъртък вечер ще ти разкажа всичко от игла до конец.

На другата вечер малко след осем Тимоти дойде в имението „Върбите“. Полин на мига го пришпори да бели картофи.

– Как са майка ти и баща ти? – попита Корнилиъс, колкото да провери какво знае момчето.

– Благодаря, чичо, добре са. Между другото, баща ми предложи да ме назначи управител на магазина. Започвам от началото на другия месец.

– Честито – поздрави го Корнилиъс. – Радвам се. И кога ти го предложи?

– Миналата седмица – отвърна племенникът.

– Кой ден?

– Толкова ли е важно? – учуди се Тимоти.

– Би могло и да е важно – каза Корнилиъс без повече обяснения.

Известно време младежът мълча, сетне уточни:

– Точно така, в събота вечер, след като ти гостувах. – Подир кратко умуване добави: – Мама май не се зарадва особено. Мислех да ти пиша, после обаче реших да ти кажа лично, нали и бездруго щях да идвам за търга. Там обаче не беше удобно да те занимавам с тези неща.

– Значи ти е предложил работата преди търга?

– О, да – потвърди Тимоти. – Някъде седмица преди това.

Момчето още веднъж се взря изпитателно в чичо си, той обаче и този път не даде никакви обяснения.

Полин им донесе телешко печено, а момчето започна да излага плановете си за бъдещето на фирмата.

– Татко ще остане председател на управителния съвет, но обеща да не ми се бърка много-много. Ти, чичо Корнилиъс, вече притежаваш един процент от акциите на фирмата, защо не влезеш в управителния съвет?

Корнилиъс се изненада, после се зарадва, накрая обаче пак го налегнаха съмнения.

– Ако наистина реша да разширя дейността, твоят опит ще ми е много полезен – допълни племенникът.

– Съмнявам се баща ти да одобри, че си ме включил в управителния съвет – подсмихна се горчиво по-възрастният мъж.

– Не виждам защо да не одобри – възрази Тимоти. Нали той го предложи!

Корнилиъс мълча доста дълго. Не беше очаквал и след края на играта да продължи да научава нови и нови неща за участниците в нея.

– Май е време да се качим горе в спалнята и да разберем кой все пак е станал министър-председател – Саймън Кърслейк или Реймънд Гулд – подкани накрая.

Тимоти изчака чичо му да си сипе голям коняк и да запали пура – първата от месец, – и чак тогава зачете. Толкова се залиса, че не вдигна очи, докато не отгърна последната страница, където видя, че с лепенка за корицата е прихванат плик. Беше адресиран до „Господин Тимоти Барингтън“.

– Това пък какво е? – възкликна момчето. Корнилиъс щеше да му каже, ако не беше заспал.

Както всеки четвъртък вечер, на вратата се позвъни точно в осем.

Когато Полин отвори, Франк ѝ връчи огромен букет.

– О, господин Барингтън ще се зарадва много! – възкликна жената.
– Ще ги натопя в библиотеката.

– Не са за господин Барингтън – намигна ѝ адвокатът.

– Какво ви прихваща напоследък вас двамата! – рече Полин и заситни към кухнята.

Докато Франк омиташе втората чиния задушено по ирландски, Корнилиъс го предупреди, че сигурно вечерят за последен път в имение „Върбите“.

– Това означава ли, че си продал къщата? – вдигна очи адвокатът.

– Да. Тази сутрин подписахме договорите, но с условието да се изнесе незабавно. При такова щедро предложение нямам право да споря и да се пазаря.

– А намери ли си друга къща?

– Струва ми се, че открих идеалния дом. Ще изчакам да се уредят формалностите и веднага го купувам. Разчитам на теб да придвижиш възможно най-бързо документите – само това остава, да стоя дълго без покрив над главата.

– Не се безпокой, ще имам грижата – увери го Франк, – но междувременно защо не дойдеш при мен? Знам, че нямаш голям избор.

– Така си е: местното хотелче, Елизабет или Маргарет – ухили се Корнилиъс и вдигна чашата. – Благодаря за поканата. Приемам я.

– Но при едно условие! – предупреди Франк.

– И какво е то? – поинтересува се домакинът.

– Да дойде и Полин – нямам никакво намерение през свободното си време да ходя след теб и да ти разтребвам.

– Какво ще кажеш, Полин? – попита Корнилиъс, когато икономката се зае да раздига масата.

– Нямам нищо против да ви върша къщната работа, драги ми господа, но само един месец. В противен случай, господин Барингтън, няма да се изнесете оттам и до Второ пришествие.

– Обещавам, ще се постарая да придвижа бързо документите – намеси се Франк.

Корнилиъс се наведе съзаклятнически към него.

– Да ти призная, Полин ненавижда адвокатите, но към теб има слабост.

– Дори и да е така, господин Барингтън, няма да се колебая и ще ви напусна, ако до месец не се нанесете в новата къща.

– Послушай ме, не е зле да побързаш с капарото – рече Франк. –

Свестни къщи под път и над път, но свестни икономки и със свещ да търсиш, трудно ще намериш.

– Не е ли време, господа, да се посветите на шаха?

– Да, време е – съгласи се Корнилиъс. – Но първо една наздравича.

– За кого? – поинтересува се адвокатът.

– За младия Тимоти – отвърна домакинът и вдигна чашата, – който от началото на другия месец става изпълнителен директор на фирма „Барингтън“ в Чъдли.

– Да прием тогава за Тимоти – възкликна Франк и също вдигна чашата.

– И знаеш ли, покани ме да вляза в управителния съвет – похвали се Корнилиъс.

– На теб ще ти бъде приятно, а младежът ще се възползва от твоя опит. И все пак това не обяснява защо му прехвърли всичките си акции, въпреки че той не успя да откупи на търга шаха.

– Точно заради това искам да направя така, че племенникът да поеме фирмата. За разлика от майка си и баща си, Тимоти не позволи сърцето да надделее над разума.

Франк кимна одобрително, а Корнилиъс изпи до дъно единствената чаша вино, която си разрешаваха преди партията шах.

– Смятам за свой дълг да те предупредя – рече домакинът, докато ставаше от масата, – че ме биеш три пъти поред по една-единствена причина: имах си грижи, не ми беше до шах. Сега обаче нещата се изясниха, вече няма да ти върви толкова.

– Ще видим – закани се Франк, докато крачеха по дългия коридор.

Поспряха за миг да се полюбуват на портрета на Даниъл.

– Как си го върна? – попита адвокатът.

– Спазарих се с Полин – смених кон за кокошка, но важното е, че накрая и двамата получихме това, което искахме.

– Ама как?... – подхвана гостът.

– Тя е дълга и широка, ще ти разкажа, след като те бия и седнем да си прием конячето.

Корнилиъс отвори вратата на библиотеката и пусна приятеля си да мине пред него, та да го държи под око и да види как ще реагира. Когато съгледа шахматната дъска с наредените по нея фигури, адвокатът, с непроницаемо лице, не реагира, само мина от другата страна на масичката, седна на обичайното си място и рече:

– Ако не ме лъже паметта, днес ти си с белите.

– Да, така е – отвърна домакинът, като се помъчи да прикрие

раздразнението си. Премести пешката.

– Пак започваш с обичайния гамбит, както в доброто старо време. Май днес трябва да внимавам повечко.

Играха близо час, без да обелват и дума, накрая Корнилиъс не издържа.

– Не ти ли е поне малко любопитно как съм си върнал шаха? – пита той.

– Не – каза Франк, все така вторачен в шахматната дъска. – Изобщо не ми е любопитно.

– И защо, дърт сухар такъв?

– Защото вече знам – рече адвокатът и премести офицера в другия край на дъската.

– Че откъде знаеш? – изненада се приятелят му и отговори на неговия ход, като върна назад коня, за да предпази царя.

Франк се подсмихна.

– Забравяш, че и Хю ми е клиент – поясни и премести топа два квадрата вдясно.

Корнилиъс също се засмя.

– Само като си помисля, че брат ми нямаше да е принуден да си жертва акциите, ако знаеше колко всъщност струва шахът.

Върна царицата на мястото ѝ.

– Да де, но той знаеше – вметна Франк, докато размишляваше върху последния ход на своя противник.

– Че откъде може да знае! Само ние с теб сме наясно с цената!

– Аз му казах – отговори простиичко адвокатът.

– Хубава работа! Защо? – вторачи се Корнилиъс в най-добрия си приятел.

– Защото само по този начин можех да разбера дали Хю и Елизабет са комбина.

– Защо тогава той не купи шаха на сутрешния търг?

– Именно защото не искаше Елизабет да узнава какво е намислил. Щом разбра, че Тимоти също се надява да купи шаха, за да ти го върне, реши да пасува.

– Но можеше да продължи да наддава, след като момчето се отказа.

– Не, не можеше. Както сигурно помниш, се беше съгласил да наддава за масичката в стил „Луи XIV“, а тя беше последната вещ в търга.

– Елизабет не успя да купи стенния часовник, можеше преспокойно да наддава за масата.

– Елизабет не ми е клиентка – отвърна адвокатът и премести

царицата. – Снаха ти така и не разбра колко струва шахът. Хвана се на въдицата: повярва ти, че цената му е има-няма стотина лири, затова и Хю прати секретарката си на разпродажбата следобед – да наддава, докато вземе шаха.

– Понякога не забелязваш очевидни неща, макар че ще ти избодат очите – каза Корнилиъс и премести топа пет квадрата напред.

– Съгласен съм – подсмихна се Франк и след като премести царицата, му взе топа. Погледна противника си и оповести: – Мат.

КРАЙ

© Джефри Арчър

Jeffrey Archer

Сканиране, разпознаване и редакция: Abalone, 2009

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/12271>]